

УДК 657.6

В. Ю. Фабіянська,

к. е. н., доцент кафедри аудиту та державного контролю,
Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця

ПОНЯТТЯ ЯКОСТІ В АУДИТОРСЬКІЙ ПРАКТИЦІ

V. Fabiianska,

PhD in Economics, Associate Professor of the Chair of Audit and State Control,
Vinnitsia National Agrarian University, Vinnitsa

THE CONCEPT OF QUALITY IN THE AUDIT PRACTICE

Виокремлено дві основних позиції в трактуванні науковцями поняття "якість": якість як сукупність характеристик, яких набуває виріб у результаті технологічного процесу виробництва (технологічна, виробнича якість); якість, яка формується внаслідок можливості, здатності продукту забезпечувати певні потреби (споживча якість). Визначено зміст поняття "якість аудиторських послуг" — це створення аудиторською фірмою (аудитором) такого інформаційного продукту (аудиторського звіту), який відповідає вимогам професійних стандартів, законодавчих та нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність та здатний задовольняти потреби користувачів. Таке визначення дає змогу ідентифікувати поняття якості аудиторської інформації з двох взаємопов'язаних сторін: як здатність задовольняти потреби кінцевих споживачів — власників, працівників та управлінського персоналу підприємства, потенційних інвесторів, покупців, постачальників, державні та недержавні органи, громадськість та бути корисною при прийнятті ними ефективних рішень; як необхідність дотримання аудитором вимог стандартів аудиту на кожному етапі виконання аудиторського завдання.

Singled out two main positions in the treatment of scientists term "quality": quality as a set of characteristics, which becomes a product as a result of production process (technology, product quality); quality, which is formed by the possibilities, the ability to provide product specific requirements (consumer quality). Defined the concept of "quality audit services" — is the creation of an audit firm (auditor) of the product information (audit report) that complies with professional standards, laws and regulations governing audit activity and can satisfy the needs of users. This definition makes it possible to identify the concept of quality audit information from two related parties, as the ability to meet the needs of end users — owners, employees and management personnel, potential investors, customers, suppliers, government and non-government agencies, public and be helpful in making them effective solutions; as auditor of the need to respect the requirements of auditing standards at every stage of the audit engagement.

Ключові слова: якість, аудит, аудиторські послуги, якість аудиторських послуг, система контролю якості аудиторських послуг.

Key words: quality audit, audit services, the quality of audit services, quality control system audit services.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Європейський парламент та Рада Європейського Союзу ухвалили Директиву 2006/43/ЄС "Про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності" від 17 травня 2006 року. Відповідно до Директиви 2006/43/ЄС, у державах-членах ЄС до аудиторів і аудиторських фірм має застосовуватись система забезпечення якості, організована в такий спосіб, щоб вона була незалежною від аудиторів та аудиторських фірм, які контролюються.

Оскільки метою незалежного аудиту є надання користувачам фінансової звітності підприємства впевненості щодо її достовірності та відповідності нормативно-правовим документам для

прийняття необхідних управлінських рішень, відтак, якість аудиторських послуг є найважливішою мірою цінності та необхідності такої форми контролю, як аудит, для суспільства.

Дотримання аудиторами вимог стандартів аудиту та професійної етики, інших нормативно-правових документів та умов договору на кожному етапі виконання аудиторського завдання, забезпечує ту міру довіри до незалежної думки аудитора з боку користувачів результатів аудиту, що дозволяє стверджувати про досягнення високої якості аудиту. Отже, поняття незалежного аудиту невіддільне від поняття якості аудиторських послуг, що і обумовлює актуальність дослідження.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Дослідження, присвячені поняттю якості та контролю якості в аудиторській діяльності, не є новими, оскільки значна кількість науковців розглядали сутність якості в аудиторській практиці у своїх працях.

Вагомий внесок у дослідження поняття якості продукції, послуг зробили такі відомі вчені, як Гохберг Л.М., Гличев А.В., Джуран Д., Додж Р., Єськов П.О., Ільєнкова С.Д., Кардаш В.Я., Крилова Г.О., Круглов М.І., Ягудін С.Ю.

Проблемам, пов'язаним з розвитком контролю якості аудиторської діяльності в Україні та світі, присвятили свої праці такі науковці: Василюк М.М., Горяєва М.С., Григорів О.О., Здирко Н.Г., Єременко Д.В., Коваленко В.П., Козак В.Є., Мултанівська Т.В., Проскуріна Н.М., Редько О.Ю., Соловйов Д.І., Шерстюк О.А.

Томчук О.В. та Здирко Н.Г., аналізуючи проблеми та недоліки розвитку аудиту в Україні, вважають, що до однієї з найважливіших проблем, що стримує та унеможлиблює наближення українського аудиту до світового рівня, є недостатній контроль за якістю вітчизняного аудиту [1, с. 33].

Василюк М.М., ґрунтовно досліджуючи у своїх працях проблеми контролю якості аудиторських послуг, зазначає, що якість аудиторських не задовольняє вимоги споживачів українського ринку, що насамперед пов'язано із недосконалістю законодавчої та нормативної бази та значно занижує рівень важливості аудиту і соціально-економічних переваг інформації, підтвердженої незалежним аудитом [2].

Відзначаючи цінність отриманих результатів щодо дослідження проблем контролю якості аудиторських послуг в Україні та світі, вважаємо за необхідне зосередити увагу на дослідженні теоретичних аспектів поняття якості в аудиторській практиці.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розкриття сутності якості в аудиторській діяльності та виділення її особливих складових, які дадуть змогу більш точно ідентифікувати дане поняття.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

За класифікатором Світової організації торгівлі, аудит відноситься до ділових професійних послуг, що мають специфічні особливості. Послуга не існує до її надання, їй притаманний високий ступінь невизначеності, що ставить клієнта в досить складне становище та ускладнює продавцям просування на ринку.

Для аудиту як послуги характерні такі особливості: нематеріальність, незбереження, персоніфікована направленість, невідокремленість, участь клієнта в сервісному процесі, комплексність. Крім того, аудиторська послуга відрізняється протиріччям та розширеною адресністю. У силу таких особливостей, концепції якості, розроблені для матеріальної сфери, не можуть бути повною мірою застосовані до сфери послуг [3].

Вважаємо за доцільне з'ясувати сутність категорії "якість" та її застосування до аудиторських послуг. Варто зазначити, що "якість" — це філософське поняття, яке застосовується не лише як мірило якісних ознак виготовленої продукції, виконаних робіт та наданих послуг з метою визначення їх придатності до споживання та можливості задоволення потреб кінцевих споживачів. Поняття якості широко застосовується щодо усіх сфер життя та діяльності людини: якість навчання, виховання, життя, відносин, інформації. З поняттям якості можна пов'язати також і поняття цінності, тобто чим якіснішою є та чи інша річ, послуга, інформація, тим ціннішою вона є для людини. Тому вважаємо, що якість є мірою цінності продукту, яка визначає його існуючу та майбутню здатність задовольняти визначені потреби.

Вимоги до якості на міжнародному рівні визначені стандартами, тому числі ISO серії 9000 Міжнародної організації стандартів (International Organization for Standardization). Міжнародна організація зі стандартизації визначає якість (стандарт ІСО-8402) як сукупність властивостей і характеристик продукції чи послуг, що додають їм здатність задовольняти обумовлені чи очікувані потреби. Стандартом введені поняття "забезпечення якості", "керування якістю", "спіраль якості". Вимоги до якості на міжнародному рівні визначені стандартами ІСО серії 9000 [4].

Перша редакція міжнародних стандартів ІСО серії 9000 вийшла наприкінці 80-х років і ознаменувала вихід міжнародної стандартизації на якісно новий рівень. Зміст стандартів впроваджено безпосередньо у виробничі процеси, сферу управління й установлено чіткі вимоги до систем забезпечення якості. Вони поклали початок сертифікації систем якості. Стандарти ІСО серії 9000 установили єдиний, визнаний у світі підхід до договірних умов з оцінки систем якості й одночасно регламентували відносини між виробниками та споживачами продукції. Іншими словами, стандарти ІСО — тверда орієнтація на споживача [5].

Таблиця 1. Сутність категорії "якість"

Автор (автори)	Сутність категорії «якість»
1. Велика радянська енциклопедія [6]	Категорія якості виражає цілісну характеристику функціональної єдності суттєвих властивостей об'єкта, його внутрішньої та зовнішньої визначеності, відносної стійкості, його відмінності від інших об'єктів або подібності з ними... Якісна визначеність об'єкта залежить, передусім, від його структури, характеру зв'язків елементів цілого, а також від складу його елементів
2. Українська радянська енциклопедія [7]	Якість – це внутрішня визначеність предмета, яка відображає його специфіку, що відрізняє цей предмет від усіх інших
3. Джуран Д. [8], Додж Рой [9]	Рівень відповідності виробу встановленим стандартам і технічним умовам, що дозволяють задовольнити конкретну потребу у витратах, тобто якість відображає здатність виробу виконувати задану функцію. Якість як суспільна оцінка, що характеризує ступінь задоволення потреб у конкретних умовах споживання тієї сукупності властивостей, що явно виражені або потенційно закладені в товар
4. Крилова Г.Д. [10]	Найважливішою складовою всієї системи якості є якість продукції. Її слід розглядати як складову та наслідок якості роботи. Тут безпосередньо оцінюється якість придатної продукції, думка споживача, аналізуються рекламатії. Для того, щоб виробити продукцію, виконати роботи чи надати послуги, необхідно здійснити цілий ряд операцій, підготовчих робіт. Кінцева якість залежить від якості роботи на кожному етапі
5. Кардаш В.Я. [11]	Формування якості продукції починається на стадії її проектування. Так, у фазі дослідження розробляють технічні й економічні характеристики, створюють функціональні зразки (моделі). Після цього створюють основу виробничої документації і, дослідний зразок. На стадії конструкторсько-технологічних робіт підготовляють впровадження виробу у виробництво
6. Сьсков П.О. [12]	Якість роботи безпосередньо пов'язана із забезпеченням функціонування фірми, нею визначається якість керівництва і керування (планування, аналіз, контроль). Від якості планування (розробки стратегії, системи планів т.п.) залежить досягнення поставлених цілей і якість фірми. Поняття якості формувалося під впливом історико-виробничих обставин, що обумовлено наявністю в кожному суспільному виробництві своїх об'єктивних вимог до якості продукції
7. Льєнкова С.Д., Гохберг Л.М., Ягудін С.Ю. [13]	У командно-адміністративній економіці якість трактується з позиції виробника, а за умов ринкової економіки якість розглядається з позиції споживача. Якість виробу може виявлятися в процесі споживання
8. Гличев А.В., Круглов М.І. [14]	Ідея кваліметричного підходу до визначення якості продукції належить голландським вченим Дж. Ван Етингеру і Дж. Сіттігу. Саме ними розроблена спеціальна галузь науки – кваліметрія, в основу якої покладено способи виміру і квантифікації показників якості. Учені стверджують, що «...кваліметрія дозволяє давати кількісні оцінки якісним характеристикам товару, виходячи з того, що якість залежить від великого числа властивостей продукту. Для того, щоб судити про якість продукту недостатньо тільки даних про його властивості необхідно враховувати й умови, у яких продукт буде використаний»

Джерело: узагальнено автором на основі [5; 15].

Науковці по-різному визначають сутність поняття якості, що залежить від сфер застосування цієї категорії та наукових підходів (табл. 1).

Аналіз таблиці дає змогу стверджувати про різноманітність підходів щодо визначення якості (продукції, виробу, роботи, предмета, об'єкта). Енциклопедичні дані висвітлюють філософське бачення категорії якість, яка визначає особливості того чи іншого об'єкта, його основні відмінності, які дають змогу його ідентифікувати та виокремлювати з-поміж інших.

Науковці у своїх дослідженнях визначають якість з двох основних позицій: якість як сукупність характеристик, яких набуває виріб в результаті технологічного процесу виробництва. Таку якість можна назвати технологічною, виробничою. І другий різновид якості — якість, яка формується внаслідок можливості, здатності продукту забезпечувати певні потреби. Така якість залежить від величини цінності, яку становить об'єкт для потенційних його споживачів, та ступеня корисності, здатного задовольняти їх потреби внаслідок використання продукту.

У чому ж особливість послуг, наданих аудиторською фірмою, тобто в чому полягає кінцева мета аудиту, що визначає і впливає на якість аудиторського продукту?

Особливістю бізнесу в сфері надання аудиторських послуг є те, що кінцевим результатом наданих послуг є інформація у вигляді аудиторського звіту. При цьому аудиторі несуть високу соціальну відповідальність перед користувачами інформації, наданої в підсумковому аудиторському документі. Тому передумовою ефективного функціонування та розвитку аудиторської фірми є забезпечення високої якості наданих послуг.

Розглянемо, як трактують поняття якості аудиторських послуг міжнародні та національні нормативно-правові документи в галузі аудиторської діяльності.

Відповідно до Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг 1 "Організація аудиторськими фірмами та аудиторськими системами контролю якості аудиторських послуг" затвердженого рішенням Аудиторської палати України від 27.09.2007 р. № 182/4, якісною визнається аудиторська послуга, яка надається фірмами з дотриманням професійних стандартів, законодавчих і нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність, та задовольняє потреби користувачів [16].

Відповідно до Міжнародного стандарту контролю якості 1 "Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової

Таблиця 2. Сутність категорії "якість аудиторських послуг"

Автор (автори)	Сутність категорії «якість аудиторських послуг»
1. Василюк М.М. [18]	Якість аудиту варто розглядати як сукупність процесів, що здійснюються аудиторами при проведенні перевірки або наданні послуг та забезпечують користувачів своєчасною, достовірною та повною інформацією, що міститься в аудиторському висновку
2. Єременко Д.В. [19]	Якість аудиторських послуг – це їх здатність задовольняти потреби замовника та суспільства в отриманні достатнього рівня впевненості у фінансовій інформації, що виступає предметом аудиту
3. Козак В.Є., Пономарьов А.А. [20]	Якість аудиторських послуг – це відповідність у всіх суттєвих аспектах виконаних аудиторських процедур вимогам стандартів аудиту, прийнятій програмі надання послуг, умовам договору з замовником, обґрунтованість результатів, отриманих від надання професійних послуг, а також відсутність у діях аудиторської фірми або її персоналу ознак правопорушень
4. Мултанівська Т.В., Горяєва М.С. [3]	Якість аудиту – це комплексне поняття, її також можна визначити як ступінь необхідного і достатнього рівня довіри до думки аудитора з боку користувачів
5. Проскуріна Н.М., Коваленко В.П. [21]	Якість аудиторських послуг можна розглядати як їх здатність задовольняти потреби замовника та суспільства в отриманні достатнього рівня впевненості у фінансовій інформації, що виступає предметом аудиту. Якість аудиторських послуг – категорія, що перманентно змінюється залежно від рівня суспільних відносин та господарської практики країни
6. Редько О.Ю. [22]	Якість аудиторських послуг – це системне дотримання реальної професійної незалежності, вимог чинного законодавства та стандартів аудиту, дотримання Кодексу професійної етики і професійну діяльність в сфері аудиту
7. Соловійов Д.І. [23]	Під якістю аудиторських послуг доцільно припускати здатність задовольняти встановлені та перспективні потреби замовника в отриманні достовірного рівня впевненості в інформації і забезпечити достовірність цієї інформації
8. Шерстюк О.Л. [24]	Якість аудиту фінансової інформації – це іманентна характеристика результатів аудиту та процесу їх отримання, що являє собою ступінь відповідності критеріям, зміст яких визначається отриманням можливості застосування таких результатів в інтересах користувачів

Джерело: сформовано автором.

звітності, а також інші завдання з надання впевненості і супутні послуги" (далі — МСКЯ 1), метою аудиторської фірми є створення та підтримання такої системи контролю якості, яка б надавала б їй достатню впевненість в тому, що сама фірма та її персонал діють відповідно до професійних стандартів, законодавчих і регуляторних вимог та звіти, які надаються фірмою або партнерами із завдання, відповідають обставинам [17].

Науковці, досліджуючи сутність якості аудиторських послуг, виділяють різні його трактування, що залежать від наукового бачення провідних вчених (табл. 2).

Аналізуючи погляди науковців на сутність категорії "якість аудиторських послуг", наведені у таблиці, видно, що автори по-різному трактують це поняття, однак найчастіше, окреслюючи дану дефініцію, наводяться наступні характеристики: "здатність задовольняти вимоги...", "відповідність у всіх суттєвих аспектах...", "ступінь відповідності...". При цьому у визначеннях можна прослідкувати три закономірності:

1) ототожнення якості аудиторських послуг лише із відповідністю дотриманням вимогам стандартів (Козак В.Є., Пономарьов А.А., Редько О.Ю.);

2) трактування якості аудиторських послуг лише як ступеня задоволення потреб користувачів: (Василюк М.М., Єременко Д.В., Проскуріна Н.М., Коваленко В.П., Соловійов Д.І.);

3) комбінація двох попередніх характеристик, тобто визначення якості аудиторських послуг як здатності задовольняти інтереси користувачів та відповідність у всіх суттєвих

аспектах виконаних аудиторських процедур вимогам стандартів аудиту (Мултанівська Т.В., Горяєва М.С., Шерстюк О.Л.).

Отже, аудит можна вважати якісним, коли, по-перше, порядок його проведення дотримується критеріїв якості, встановлених:

1) вимогами п. 6 ст. 12 Закону України "Про аудиторську діяльність", згідно з яким аудитор зобов'язані здійснювати перевірку контролю якості виконаних робіт;

2) Міжнародним стандартом аудиту (МСА) 220 "Контроль якості під час аудиту історичної фінансової інформації";

3) Кодексом етики професійних бухгалтерів;

4) вимогами Реєстру аудиторських фірм та аудиторів і положеннями, розробленими АПУ;

5) внутрішньфірмовими стандартами якості;

6) умовами договорів на надання аудиторських послуг.

Крім наведених критеріїв якості, необхідно дотримуватися також того, щоб аудиторська діяльність відповідала необхідному професійному рівню та вимогам Кодексу етики професійних бухгалтерів [3].

По-друге, аудитор повинен задовольняти встановлені та перспективні потреби замовника в отриманні достовірного рівня впевненості в інформації, оскільки з економічної сторони якість — це здатність продукції задовольняти потреби споживачів, відповідаючи характеристикам, які є основною його споживчої вартості.

Отже, підсумовуючи погляди науковців на сутність якості аудиторських послуг, вважаємо, що якість аудиторських послуг — це ство-

рення аудиторською фірмою (аудитором) такого інформаційного продукту (аудиторського звіту), який відповідає вимогам професійних стандартів, законодавчих та нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність та здатний задовольняти потреби користувачів [25, с. 134].

Василюк М.М. та Григорів О.О. вважають, що жодна концепція якості аудиту не пояснює причин існування протиріч між забезпеченням "технологічної" якості аудиту, яка відповідає вимогам встановлених стандартів, та якістю кінцевого результату, який повинен відповідати кінцевій меті — зниженню інформаційних ризиків одержувачів аудиторських послуг [15].

Тобто можна констатувати про виділення двох складових якості в аудиті:

1) "технологічної", виробничої якості аудиту, яка полягає у дотриманні аудитором вимог Міжнародних стандартів аудиту, Кодексу професійної етики під час виконання конкретних завдань;

2) кінцевої якості аудиторського продукту — інформації, наданої аудитором, яка може бути у вигляді аудиторського звіту або іншого узагальнюючого документу в залежності від виконаного завдання.

Ці дві складові є взаємопов'язані та невіддільні, оскільки без дотримання аудитором технологічної, виробничої якості аудиту на кожному етапі виконання конкретного завдання, неможливо досягти кінцевої якості аудиторського продукту — аудиторського звіту, який має містити незалежну думку аудитора щодо достовірності та відповідності фінансової звітності та задовольняти інформаційні потреби користувачів.

ВИСНОВКИ

Отже, цінність аудиторської діяльності в суспільстві визначається його здатністю задовольняти потреби користувачів фінансової звітності у достовірній та надійній інформації для прийняття поточних та перспективних рішень.

Провівши дослідження поняття якості, викремлено дві основних позиції: якість як сукупність характеристик, яких набуває виріб в результаті технологічного процесу виробництва (технологічна, виробнича якість); якість, яка формується внаслідок можливості, здатності продукту забезпечувати певні потреби (споживча якість).

За результатами проведеного дослідження було визначено зміст поняття "якість аудиторських послуг" — це створення аудиторсь-

кою фірмою (аудитором) такого інформаційного продукту (аудиторського звіту), який відповідає вимогам професійних стандартів, законодавчих та нормативних вимог, що регулюють аудиторську діяльність та здатний задовольняти потреби користувачів.

Таке визначення дає змогу ідентифікувати поняття якості аудиторської інформації з двох взаємопов'язаних сторін:

— здатність задовольняти потреби кінцевих споживачів — власників, працівників та управлінського персоналу підприємства, потенційних інвесторів, покупців, постачальників, державні та недержавні органи, громадськість та бути корисною при прийнятті ними ефективних рішень;

— необхідність дотримання аудитором вимог стандартів аудиту на кожному етапі виконання аудиторського завдання.

Література:

1. Томчук О.В. Сучасний стан і тенденції розвитку аудиторської діяльності в Україні / О.В. Томчук, Н.Г. Здирко // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. — 2017. — № 4. — С. 32—42.

2. Василюк М.М. Розвиток контролю за якістю аудиторських послуг як об'єктивна необхідність професійного аудиту [Електронний ресурс] / М.М. Василюк // Вісник Прикарпатського університету. Сер.: Економіка. — 2014. — Вип. 10. — С. 195—199. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vpu_Ekon_2014_10_39

3. Мултанівська Т.В. Внутрішньофірмовий контроль якості аудиту [Електронний ресурс] / Т.В. Мултанівська, М. С. Горяєва // Економіка розвитку. — 2009. — № 1. — С. 91—95. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecro_2009_1_31

4. Системы качества и международные стандарты ИСО серии 9000 [Електронний ресурс] / Калита П.Я. — К.: Украинская ассоциация качества, 1996. — 181 с.

5. Василюк М.М. Теорія якості в сучасній аудиторській практиці [Електронний ресурс] / М.М. Василюк // Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка. — 2014. — Вип. 1. — С. 235—239. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuiues_2014_1_48

6. Большая Советская Энциклопедия: В 30 т. / Гл. ред. А.М. Прохоров. — М.: Советская Энциклопедия, 1973. — Т. 11. — 608 с.

7. Українська Радянська Енциклопедія / Академія наук УРСР. — К., 1964. — Т. 16. — 632 с.

8. Джуран Д. Все о качестве: Зарубежный опыт. Выпуск 2. Высший уровень руководства и качество. — М., 2001. — 250 с.

9. Додж Рой. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита / Р. Додж. — Пер. с англ. С.А. Стукова. — М.: Финансы и статистика, ЮНИТИ. 1992. — 240 с.

10. Крылова Г. Д. Зарубежный опыт управления качеством. — М.: Издательство стандартов, 2004 — 298 с.

11. Кардаш В.Я. Стандартизация и управление качеством продукции. — К.: Вища школа, 2001. — 189 с.

12. Єськов П.О. Українська асоціація якості — запорука якості в Україні // Факти. — 2005. — 25.10. — С. 3—4.

13. Ильенкова С.Д., Гохберг Л.М., Ягудин С.Ю. и др. Инновационный менеджмент: учебник. — М.; Изд. "Банки и биржи", ЮНИТИ, 2000 г. — 456 с.

14. Гличев А.В., Круглов М.И. Управление качеством продукции. — М.: Экономика, 2000. — 198 с.

15. Василюк М.М. Формування параметрів якості в практиці сучасного аудиту / М.М. Василюк, О.О. Григорів // Економічний часопис-XXI. — 2015. — № 3—4 (2). — С. 63—66.

16. Положення з національної практики контролю якості аудиторських послуг І "Організація аудиторськими фірмами та аудиторами системи контролю якості аудиторських послуг" затв. рішенням АПУ від 27.09.2007 № 182/4 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/kontrol-yakosti>.

17. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2014 р. частина 1 / Пер. з англ. — К.: Міжнародна федерація бухгалтерів; Аудиторська палата України, 2015, — 985 с.

18. Василюк М.М. Умови забезпечення та чинники впливу на якість аудиторських послуг [Електронний ресурс] / М.М. Василюк // Інноваційна економіка. — 2015. — № 1. — С. 212—215. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inek_2015_1_41

19. Єременко Д.В. Якість аудиторських послуг в Україні / Д.В. Єременко // Облік і фінанси АПК: Міжнародний науково-виробничий журнал. — 2010. — № 2. — С. 94—96.

20. Козак В.Є. Контроль якості аудиторських послуг в Україні / В.Є. Козак, А.А. Пономарьов // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 5, Т. 3. — С. 220.

21. Проскуріна Н.М. Якість аудиторських послуг в Україні: реалії та перспективи / Н.М. Проскуріна, В.П. Коваленко // Економічний часопис-XXI. — 2010. — № 9-10. — С. 53—57.

22. Редько О.Ю. Якість аудиторських послуг: філософія і міфологія / О.Ю. Редько // Бухгалтерський облік і аудит. — 2009. — № 1. — С. 44—49.

23. Соловйов Д.І. Сутність, мета та завдання контролю якості аудиторської діяльності [Електронний ресурс] / Д.І. Соловйов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. — 2014. — № 4. — С. 130—132. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vbumb_2014_4_31

24. Шерстюк О.Л. Елементи якості аудиту фінансової інформації [Електронний ресурс] / О.Л. Шерстюк // Причорноморські економічні студії. — 2016. — Вип. 4. — С. 104—108. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2016_4_24

25. Фабіянська В.Ю. Система контролю якості аудиторських фірм України як основа їх сталого розвитку / В.Ю. Фабіянська // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. — 2017. — № 4. — С. 132—143.

References:

1. Tomchuk, O.V. and Zdyrko, N.H. (2017), "Current status and trends of audit activity in Ukraine", *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyku*, vol. 4, pp. 32—42.

2. Vasyliuk, M.M. (2014), "Development of quality control audit services as an objective need for professional audit", *Visnyk Prykarpats'koho universytetu. Serii : Ekonomika*, vol. 10, pp. 195—199.

3. Multanivs'ka, T. V. and Horiaieva, M.S. (2009), "Internal audit quality control", *Ekonomika rozvytku*, vol. 1, pp. 91—95.

4. Kalita, P. (1996), *Systemy kachestva y mezhdunarodnye standarty ISO seryy 9000* [Systems quality and international standards ISO series 9000], Ukrainian Association for quality, Kyiv, Ukraine.

5. Vasyliuk, M.M. (2014), "The theory of the quality in contemporary audit practice", *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Ser.: Ekonomika*, vol. 1, pp. 235—239.

6. *Sovetskaia Entsyklopedyia* (1973), *Bol'shaia Sovetskaia Entsyklopedyia: V 30 t.* [Great Soviet Encyclopedia: In 30 t.], vol. 11, *Sovetskaia Entsyklopedyia*, Moscow, Russia.

7. *Akademiia nauk URSS* (1964), *Ukrains'ka Radians'ka Entsyklopediia* [Ukrainian Soviet Encyclopedia], vol. 16, *Akademiia nauk URSS*, Kyiv, Ukraine.

8. Juran, D. (2001), *Zarubezhnyy opyt. Vypusk 2. Vysshij uroven' rukovodstva i kachestvo* [All

about quality: All foreign experience (Issue 2), The highest level of leadership and quality], Moscow, Russia.

9. Dodge, R. (1992), *Kratkoe rukovodstvo po standartam i normam audita* [A brief guide to the standards and norms of audit], Moscow: Finance and statistics, Moscow, Russia.

10. Krylova, G. D. (2004), *Zarubezhnyj opyt upravlenija kachestvom* [Foreign experience in quality management], Publishing standards, Moscow, Russia

11. Kardash, V. Ya. (2001), *Standartyzatsiya y upravlenje kachestvom produktsyy* [Standardization and quality control of products], Vyscha shkola, Kyiv, Ukraine.

12. Yes'kov, P. O. (2005), "Ukrainian Association of quality - the key to quality in Ukraine", vol. 25.10, pp. 3—4.

13. Yl'enkova, S. D., Hokhberh, L. M., and Yahudyn, S. Yu. (2000), *Ynnovatsyonnyj menedzhment. Uchebnyk* [Innovation management. Tutorial], Banky y byrzhny YuNYTY, Moscow, Russia.

14. Glichev, A. V. and Kruglov, M. I. (2000), *Upravlenie kachestvom produktsii* [Quality management], Economics, Moscow, Russia.

15. Vasyliuk, M. M. and Hryhoriv O. O. (2015), "The formation of the quality parameters in the practice of modern auditing", *Ekonomichnyj chasopys-XXI*, vol. 3—4 (2), pp. 63—66.

16. Audit Chamber of Ukraine (2007), "Position in the national practice of quality control of audit services 1 "Organization of audit firms and auditors of quality control system of audit services", available at: <http://www.apu.com.ua/kontrol-yakosti> (Accessed 27 April 2017),

17. Audit Chamber of Ukraine (2014), *Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnykh posluh* [The international standards on quality control, auditing, review, other assurance and related services], vol. 1, Mizhnarodna federatsiia bukhhalteriv, Audytorska palata Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

18. Vasyliuk, M. M. (2015), "The terms of the security, and impacts on the quality of audit services", *Innovatsijna ekonomika*, vol. 1, pp. 212—215.

19. Yeremenko, D. V. (2010), "The quality of audit services in Ukraine", *Oblik i finansy APK : Mizhnarodnyj naukovo-vyrobnychyj zhurnal*, vol. 2, pp. 94—96.

20. Kozak, V. Ye. and Ponomar'ov A. A. (2010), "Quality control of audit services in Ukraine", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 5, no. 3, p. 220.

21. Proskurina, N. M. and Kovalenko V. P. (2010), "The quality of audit services in Ukraine: realities and prospects", *Ekonomichnyj chasopys-XXI*, vol. 9-10, pp. 53—57.

22. Red'ko, O. Yu. (2009), "The quality of audit services: the philosophy and mythology", *Bukhhalters'kyj oblik i audyt*, vol. 1, pp. 44—49.

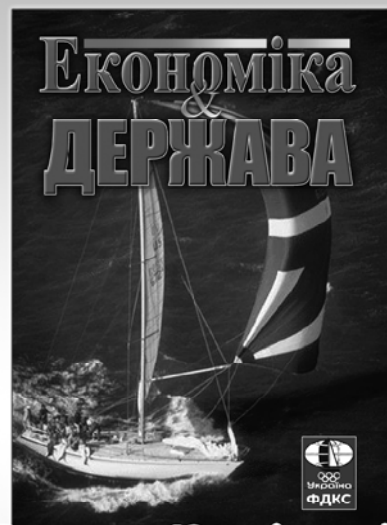
23. Solovjov, D. I. (2014), "The nature, purpose and tasks of quality control of audit activities", *Visnyk Berdians'koho universytetu menedzhmentu i biznesu*, vol. 4, pp. 130—132.

24. Sherstiuk, O. L. (2016), "Elements of audit quality financial information", *Prychornomors'ki ekonomichni studii*, vol. 4, pp. 104—108.

25. Fabians'ka, V. Yu. (2017), "The quality control system of Ukraine's audit firms as a basis for sustainable development", *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyky*, vol. 4, pp. 132—143.

Стаття надійшла до редакції 04.05.2017 р.

**Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»**

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з ЕКОНОМІКИ

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73